

**DE WERELD DRAAIT DOOR,
OOK IN OMMERKANAAL**

UP-DATE van het dorpsplan uit 2010

Ommerkanaal, 14 maart 2019

Voorwoord

11 jaar geleden eind 2007 is de vereniging Plaatselijk Belang Buurtschap Ommerkanaal opgericht. Het bestuur vindt dit een goed moment om even stil te staan bij wat we hebben bereikt en ook om vooruit te kijken. De wereld draait door, ook in Ommerkanaal.

We kunnen wel zeggen dat we Ommerkanaal samen als buurtschap op de kaart hebben gezet. Door onze deelname aan de duurzame dorpen wedstrijd van de provincie Overijssel in 2010 is het ons gelukt om met het gewonnen bedrag een aantal plannen te verwezenlijken. Ons buurthuis is verduurzaamd en uitgebreid met een energie neutrale kinderopvang welke volop in bedrijf is. Onze buurtschool is uitgebreid met een lokaal en heeft nu het energielabel A. We hebben een buurtauto tot onze beschikking, glasvezelnetwerk is in 2018 gerealiseerd en een aantal bewoners hebben met subsidie van de overheid hun huis geïsoleerd en/of wekken nu zelf energie op met zonnepanelen. We hebben niet stil gezeten de afgelopen 10 jaar. Door onze gezamenlijke inzet is Ommerkanaal een levendige buurtschap waar het goed wonen is voor jong en oud.

De afgelopen 11 jaar is onze omgeving ook veranderd. De komst van de N36 van Witte Paal naar de N48 heeft grote invloed op ons gebied wat betreft geluid en luchtkwaliteit. Binnen een jaar zullen de windmolens uiteindelijk toch geplaatst gaan worden op de grens tussen Ommen en Hardenberg. Natuurlijk heeft ook de schaalvergroting in de agrarische wereld invloed op onze leefomgeving. Op dit moment worden weer toekomstvisies voor de N36 en de ontsluiting van Ommen aan het papier toevertrouwd. We zullen alert moeten blijven om onze belangen mee te laten wegen. We realiseren ons dat op tijd inspelen op ontwikkelingen meer resultaat kan bieden dan de hakken in het zand zetten.

Besturen op afstand ofwel de regie over de eigen leefomgeving weer teruggeven aan de inwoners. Het gemeentebestuur komt niet met plannen op ons af maar veelal meer met vragen. Dit heeft als gevolg dat het plaatselijk belang meer taken kan oppakken en meer initiatief zal moeten tonen. Zowel op het sociaal domein als op het "omgeving domein" wordt meer daadkracht vanuit de samenleving verwacht. Ook vanuit dat oogpunt is deze update van belang.

De vraag is nu: Wat voor ideeën of dromen hebben wij nog als bewoners om onze omgeving aantrekkelijk te houden om er te werken en te wonen. Waar kunnen wij als bestuur samen met jullie onze schouders onder zetten om onze buurtschap toekomstbestendig te maken en te houden. Ons gemeentebestuur wil ons de ruimte geven om zelf met plannen te komen om het leefklimaat voor iedereen, woonachtig in onze buurtschap, in stand te houden of te verbeteren.

Als start voor onze update hebben we onder ca. 100 huishoudens een kleine enquête gehouden. Hoofddoel van de enquête was enerzijds prikkelend om over bepaalde onderwerpen na te denken en anderzijds het ophalen van en inzicht krijgen in de wensen/behoefte van de buurtbewoners.

Hoofdstuk 1 geeft een korte beschrijving van onze buurtschap, de te verwachten gebied overstijgende ontwikkelingen en beschrijft de manier waarop wij de enquête hebben gehouden en de respons. Hoofdstuk 2 geeft aan de hand van de verschillende thema's in de enquête een aanzet tot mogelijke projecten welke voor de leefbaarheid in de toekomst van onze buurtschap een rol kunnen spelen. In hoofdstuk 3 beschrijven we de potentiële uitvoeringsagenda voor de komende 10 jaar. We beschrijven een aantal activiteiten die voortkomen uit de resultaten van de enquête en deels noodzakelijk zijn om de leefbaarheid in onze buurtschap ook voor de toekomst te waarborgen. Hoofdstuk 4, het nawoord, geeft de huidige stand van zaken weer. Enkele werkgroepen zijn al actief.

Inhoud

1. Ommerkanaal in 2018	5
1.1 Buurtschap Ommerkanaal	5
1.2 Ontwikkelingen buurtschap overstijgend	6
1.3 Wat leeft er in ons gebied?	6
2. Ommerkanaal op weg naar 2030	8
2.1 Wonen	8
2.2 Verkeer	9
2.3 Energie	10
2.4 Leefomgeving	11
2.5 Basisschool, buurthuis en kinderopvang	11
3. De potentiële uitvoeringsagenda	14
3.1 Wonen in onze buurtschap voor jong en oud	14
3.2 Leefomgeving	14
3.3 Werkgroep wandelpaden	15
3.4 Werkgroep verkeer	15
3.5 Werkgroep landschap en natuur	15
3.6 Energietransitie	16
3.7 Voorzieningen	16
Nawoord	17
Bijlage: Enquête	

1 Ommerkanaal in 2018

Om enig zicht te krijgen op de toekomst beschrijven we in dit hoofdstuk de uitgangssituatie, de invloeden van buitenaf en algemene bevindingen in de enquête welke we begin 2018 hebben gehouden onder de bewoners.

1.1 Buurtschap Ommerkanaal

Buurtschap Ommerkanaal ligt tussen Ommen en Dedemsvaart in een jong ontginningslandschap. Het gebied is tot ontwikkeling gekomen rond 1865 toen het Ommerkanaal is gegraven en de omliggende woeste gronden langzamerhand zijn ontgonnen. De buurtschap strekt zich uit vanaf de Balkerweg tot aan de verlengde Zestiende Wijk aan weerszijden van het Ommerkanaal. De buurtschap valt grotendeels onder de postcode Ommen. De postcodes Arriën en Witharen liggen aan weerszijden van de buurtschap en een klein deel valt onder de postcode Dedemsvaart. Het is een overwegend agrarische gemeenschap waar zich steeds meer andere bedrijvigheid vestigt in vrijkomende agrarische gebouwen. In de buurtschap hebben we een levensvatbare school en een levendig buurthuis welke door de bewoners op waarde worden geschat. In 2010 hebben we de tweede prijs ontvangen in de duurzame dorpen wedstrijd van de provincie Overijssel. We ontvingen de toezegging dat wij als buurtschap 200.000 euro mochten besteden aan het verwezenlijken van de door ons ingediende plannen. Mede dankzij de technische en financiële steun van de gemeente Ommen en Stimuland hebben wij daarna ons buurthuis en onze school energiezuinig gemaakt en een professionele energie neutrale kinderopvang verwezenlijkt als activiteit en uitbreiding in het buurthuis. Veel bewoners van onze buurtschap hebben meegewerkt aan de verwezenlijking van deze plannen. De wil om onze buurtschap leefbaar en toekomstbestendig te houden is hier van oudsher aanwezig. Het zelf richting willen geven aan ontwikkelingen en het omkijken naar elkaar wordt in onze buurtschap nog steeds als normaal beschouwt. Door het hebben van een kinderopvang, een basisschool en een buurthuis is het in Ommerkanaal goed toeven voor zowel jonge gezinnen als senioren. Het aantal wooneenheden neemt in de buurtschap iets toe. Met de rood voor rood regeling en het opsplitsen van grotere boerderijen worden deze nieuwe wooneenheden gecreëerd. In onze buurtschap is geen openbaar vervoer. Vanuit het duurzame dorpen project hebben we een buurtauto aan kunnen schaffen. Deze buurtauto is voor iedereen die lid is van de "buurtauto groep" te gebruiken tegen kostprijs. De kinderopvang gebruikt de buurtauto voor het halen en brengen van BSO kinderen uit Ommen en/of Dedemsvaart en voor uitjes.

1.2 Ontwikkelingen Buurtschap overstijgend,

De bereikbaarheid van Hardenberg, de stad Ommen en de verbinding tussen het Oosten (Twente) en het Noorden zijn drie onderwerpen die duidelijk invloed hebben gehad en zullen hebben op onze buurtschap. Buurtschap Ommerkanaal ligt tussen de N48, de verbinding naar het noorden en de N36, de verbinding richting het Oosten. Hier hebben wij weinig in te brengen, andere belangen krijgen hier voorrang. De huidige discussie over het opwaarderen van de N36 naar een vierbaans rijksweg, het opwaarderen van de rotonde waar N48/N34 en N36 op elkaar aansluiten en de plannen voor een nieuwe afslag Ommen Noord vanaf de N36 geven geen rooskleurig beeld naar de toekomst voor de leefbaarheid in ons gebied. Voor ons als plaatselijk belang ligt hier de opdracht om de nadelige invloeden zoveel mogelijk gecompenseerd te krijgen. De verkeersstromen door onze buurtschap worden sterk beïnvloed door de oplossingen die voor deze grotere projecten worden gekozen.

De energietransitie gaat ook aan Ommerkanaal niet voorbij. Als Duurzaam Dorp hebben wij al actie ondernomen op het gebied van isoleren en zon energie. Al met al heeft het voor onze buurtschap positieve en “misschien” nadelige invloeden. Enerzijds biedt het ons de uitdaging om onze energievoorziening zelf in eigen hand te nemen. Door lokale energie initiatieven te initiëren kunnen we de geldstromen over de grens richting enkele grote energiereuzen ombuigen naar onze eigen lokale gemeenschap. Anderzijds krijgen we te maken met ontwikkelingen welke mogelijk bedreigend zijn voor de leefbaarheid. De komst van het windpark de “Veenwieken” ziet lang niet iedereen in onze buurtschap als een welkome aanvulling. Veel bewoners denken dat ons gebied te klein is voor dergelijke projecten en vrezen voor de leefbaarheid in het gebied. Als plaatselijk belang zijn we in contact met overheid en exploitanten om eventuele nadelen van geluid en slagschaduw zoveel mogelijk te beperken. Samen met 3 andere verenigingen van plaatselijk belang uit het invloed gebied van de windmolens willen we de leefbaarheid in het gebied op peil houden.

1.3 Wat leeft er in ons gebied

Als input voor onze toekomstvisie hebben we gesprekken gevoerd met enkele bestuursleden van school en het buurthuis en hebben bij 100 woningen, welke wij zien als liggend in ons invloedgebied, de enquête in de brievenbus gedaan. Naast deze papieren versie konden de bewoners desgewenst de enquête invullen op internet. Op onze website was een link naar een digitaal invulformulier. Het vragenformulier is als bijlage 1 toegevoegd. Totaal hebben we 41 ingevulde enquêtes terugontvangen. Natuurlijk hoop je altijd op meer maar dit percentage stelt ons tevreden. Het biedt de kans om toch een redelijk beeld te krijgen van de wensen en opvattingen van onze bewoners. Bij de verdere uitwerking beschouwen we deze 41 antwoorden als 100 %.

Ongeveer de helft van de deelnemers is in de buurtschap geboren. 61% van de hoofdbewoners van deze huizen valt in de categorie 55 tot 100 jaar, 39 % in de categorie 18 tot 55 jaar. De categorie 0 tot 18 jaar komen wij niet tegen bij de resultaten. Totaal 5 % wil zich aansluiten bij Plaatselijk Belang Buurtschap Ommerkanaal (PBBO) terwijl 83 % al is aangesloten als betalend donateur. Een groot deel (88%) van de ondervraagden is tevreden met de leefomgeving. Evengoed heeft 50 % van deze mensen ideeën waarmee de buurtschap veiliger (fietsverbindingen), landschappelijk aantrekkelijker (kruidenrijke berm en meer beplantingen), natuurrijker (ruigtes voor insecten en vogels) en recreatiever (wandelpaden) kan worden gemaakt. Rust, ruimte en vrijheid worden door 95 % van de ondervraagden genoemd als belangrijkste rede om in onze buurtschap te wonen. Ook het hebben van een bedrijf wordt genoemd terwijl ook de gezelligheid door iemand wordt aangestipt. Verder valt op dat 66% donateur is van het Buurthuis waarvan 34% zich een regelmatige bezoeker noemt. Ook hebben we gevraagd naar de hoeveelheid asbest op het erf; totaal ligt bij 14 erven nog ca. 6287 m2 asbest daken, waarvan op 3 erven minder dan 25 m2 en op 11 erven meer als 200 m2.

In de vragenlijst zijn vragen gesteld over het wonen, de omgeving, de energie transitie en het buurthuis. De vragen betreffende het buurthuis zullen we beschikbaar stellen aan het bestuur van de stichting Buurthuis Ommerkanaal. Wellicht kunnen zij met de resultaten het buurthuis verder ontwikkelen als middelpunt van de buurtschap. De andere onderwerpen in de vragenlijst hebben zonder meer met elkaar te maken. Dit zal blijken met de uitwerking van de resultaten tot concrete projecten. Bij het onderwerp wonen zijn voor de twee leeftijdsgroepen, 55 tot 100 jaar en 18 tot 55 jaar verschillende vragen gesteld. Achteraf bleek dat toch tot wat verwarring te leiden. Sommige deelnemers hebben de beide vragenlijsten beantwoord. De mogelijkheid was gegeven om meerdere vragenlijsten per woning in te leveren. Wij waren natuurlijk ook nieuwsgierig naar de wensen en ideeën van de jongeren van 0 tot 18 jaar. Sporadisch is hier gehoor aangegeven. Om te weten te komen wat er binnen deze doelgroep leeft zullen we een andere actie moeten initiëren.

2 Ommerkanaal op weg naar 2030

In dit hoofdstuk proberen we de antwoorden op de vragen in de verschillende aandachtsgebieden te vertalen naar mogelijke ontwikkelingen.

2.1 Wonen

Het wonen in het buitengebied brengt voor de verschillende leeftijd categorieën verschillende uitdagingen met zich mee. In feite liggen ze meestal op hetzelfde vlak maar met een andere oplossingsrichting. In de vragenlijst was de mogelijkheid aanwezig om te kiezen tussen twee verschillende vragenlijsten. Een deel van de deelnemers heeft beiden ingevuld. Wanneer we percentages noemen in dit hoofdstuk zijn deze gebaseerd op het aantal deelnemers welke de vragen hebben beantwoord. De vragen voor de leeftijdsgroep 18 tot 55 jaar zijn door 20 deelnemers beantwoord en de vragen voor de categorie 55 tot 100 door 34 deelnemers. Als we kijken naar de omvang van woning en erf is het voor jonge gezinnen geen bezwaar als de woning en het erf wat groter zijn. De senioren komen op een gegeven moment tot de slotsom dat met het vorderen van de leeftijd onderhoud wat moeilijker gaat worden. Ook vervoer blijkt voor 50 % van de deelnemers een item. Openbaar vervoer wordt door deze groep wel als wenselijk gezien. Voor de senioren omdat het auto rijden wat moeilijker wordt en voor de jonge gezinnen vervoer naar de middelbare school bij slecht weer of uitjes naar de grote stad.

Als we aan de senioren vragen of zij tot op hoge leeftijd in de buurtschap willen blijven blijkt toch van de 34 deelnemers 82 % te willen blijven wonen in de buurtschap. Bijna de helft van deze mensen (48 %) geeft aan een kleinere woning te overwegen als deze beschikbaar komen, zowel koop (33 %) als huur (5%). Over het algemeen (97%) voelt men zich nog wel veilig in de buurtschap. Ook heeft men (76%) vertrouwen in zijn naaste omgeving als het gaat om behoefte aan hulp. Zoals eerdergenoemd blijkt in onze buurtschap nog Nabuurschap te bestaan. Het aantal mensen (33 %) dat ervaringen heeft gehad met thuiszorg geeft aan dat dat bij ons in het buitengebied goed geregeld kan worden. Het samen doen team is bij 67 % van de mensen onbekend. Natuurlijk een goed teken dat weinig mensen het team nodig hebben maar ook wel een punt van aandacht. Immers wanneer mensen op het gebied van het sociaal domein hulp nodig hebben is het wel belangrijk dat zij weten waar ze moeten zijn.

Bij de jonge gezinnen komt als belangrijkste aandachtspunt (70 %) een veilige fietsverbinding richting de kernen Ommen en Dedemsvaart naar voren. De jonge kinderen gaan in de buurtschap op de fiets naar de basisschool en later naar Dedemsvaart of Ommen naar de middelbare school. Ook onder de senioren wordt veiligheid op de fiets regelmatig als verbeterpunt genoemd. De starters (5 %) op de

woningmarkt geven aan behoefte te hebben aan betaalbare koop- of huurwoningen. In aantal niet met velen maar ook zij willen graag wonen in de buurtschap.

Uit de antwoorden blijkt dat het wonen in de buurtschap voor alle leeftijden nog steeds aantrekkelijk is. De deelnemers zien geen beperkingen als het gaat om het krijgen van hulp of thuiszorg en zijn gehecht aan hun zelfstandigheid. Huisvesting en veiligheid zijn twee items waar verbetering van belang is. Voor de senioren speelt de schaal van erf en woning een rol voor de jongeren de prijs. Mogelijk is de oplossing het creëren van enkele kleinere huur/koop woningen op een gezamenlijk erf waar jong de kans krijgt om te starten op de woningmarkt als huurder en de senior wat comfortabeler kan wonen door minder onderhoud. Bijkomend voordeel kan zijn dat deze groepen elkaar op sociaal gebied kunnen aanvullen.

2.2 Verkeer

Voor de veiligheid in het verkeer zal moeten worden gedacht aan vrij liggende fietsverbindingen en het ontmoedigen van het doorgaande verkeer dat eigenlijk gebruik moet maken van de hoofdwegen. Een lang gekoesterde wens in het gebied, een fietstunnel onder de N36 ter hoogte van de oude Grensweg, kan een oplossing bieden voor het veilig maken van het fietsverkeer richting Ommen. Nu moet de fietser via de Arriërveldsweg en/of het Ommerkanaal-Oost richting Ommen. Deze twee wegen zijn ook voor het autoverkeer de hoofdroutes. Ommen wil graag de fiets meer ruimte geven door het creëren van vrij liggende “fietswegen”, wij willen graag meedenken over de routes vanuit Ommerkanaal, Balkbrug en Dedemsvaart.

Wat betreft de ontmoediging van het autoverkeer denken we aan een andere aansluiting van het Ommerkanaal-Oost op de Balkerweg. Mede door de aanpassingen van de N48 ter hoogte van de Balkerweg zal de kruising Ommerkanaal-Oost Balkerweg steeds drukker worden. De Balkerweg zal in de toekomst meer verkeer moeten verwerken en dus zal ook de oversteek steeds gevaarlijker worden.

De Arriërveldsweg en de Schapendijk hebben door de komst van de N36 een belangrijkere doorvoerfunctie gekregen. Ook op deze wegen komt fiets-, auto- en landbouwverkeer elkaar tegen. Door het toenemen van het aantal verkeersbewegingen levert dat op deze relatief smalle wegen soms gevaarlijke situaties op. De grasbetonstenen welke aan weerszijden van de Schapendijk zijn aangebracht zorgen voor meer veiligheid. De bermen blijven nu redelijk goed intact. Het verkeer kan daardoor makkelijker uitwijken. Echter jammer dat de geluidsarme variant van de grasbetonstenen niet langs de hele weg is toegepast. Op de Arriërveldsweg kan het dunnen van de bomen langs beide zijden van de weg zorgen voor meer uitwijkruimte voor het verkeer en de weg enigszins veiliger maken.

2.3 Energie

De energie transitie wordt voor steeds meer mensen een realiteit. De gevolgen van gaswinning in de provincie Groningen spelen daar naast de noodzaak om CO₂ uitstoot te beperken zeker een rol in. Van de 41 deelnemers geeft 83 % aan klimaatsverandering te zien als rede om zuiniger met energie om te gaan en werk te willen maken van het opwekken van de eigen energie. Prijs (46 %) en afhankelijkheid (34%) spelen een rol in het kiezen van een andere energiebron. Meer dan de helft denkt na over oplossingen voor het aardgas vrij maken van de woning. Als mogelijke nieuwe bronnen komen hier elektriciteit, bodemwarmte, houtige biomassa en wellicht Biogas voor in aanmerking.

Een derde (34%) van de deelnemers, waarvan 10% actief, geeft aan wel lid te willen worden van een energie coöperatie om gezamenlijk energieprojecten te initiëren. Het oprichten van een energie coöperatie kan voordelen hebben wanneer investeringen en kennis kunnen worden gedeeld, gezamenlijk subsidies kunnen worden aangevraagd en we onafhankelijk kunnen worden van de grotere energieleveranciers. We hebben veel grote daken in onze buurtschap. Naast het opwekken van onze eigen energie kunnen deze daken dienen voor de opwek van energie voor mensen uit Ommen die geen zonnepanelen kunnen plaatsen. Het gebruiken van deze daken voor de opwek van Zonne-energie heeft de voorkeur boven het gebruiken van agrarische percelen. De behoefte aan grond is in de agrarische sector groot. Ook hebben we in onze buurtschap houtige biomassa tot onze beschikking. Gezamenlijk een inzamelingsstructuur opzetten voor schone biomassa en als stukhout, houtchips en/ of houtpellets inzetten voor verwarming kan ook een oplossingsrichting zijn. Wanneer voor bodemwarmte wordt gekozen lijkt samenwerking wat ingewikkelder. Een warmtenet aanleggen is in een groot gedeelte van de buurtschap economisch niet rendabel. Tijdens het duurzame dorpen project hebben we ook een onderzoek uitgevoerd naar mestvergisting. Op zich waren een aantal veehouders bereid om hierover mee te praten. Uit het onderzoek bleek toen dat pure mestvergisting op boerderij niveau economisch niet rendabel was. De vergistingstechniek is de afgelopen jaren verbeterd. Als alternatief voor aardgas kan biogas een rol spelen. Wellicht kunnen we dit bij voldoende belangstelling weer gezamenlijk oppakken.

Als we kijken naar de gemeenschapsruimtes zoals het buurthuis en de school zijn we al een end op weg met het zuinig omgaan met energie. Mogelijk kunnen we meedenken met de besturen om met deze gebouwen een laatste stap te zetten richting energie neutraal.

2.4 Leefomgeving

Een groot deel van de deelnemers (88 %) is tevreden met de leefomgeving. Al heeft iedereen wel wensen om het nog mooier te maken. Als we inzoomen op het landschap en de biodiversiteit in ons gebied geeft 32 % aan aantrekkelijker bermen met meer bloeiende planten, 27 % geeft aan meer ruigtes te willen met meer vogels etc. 39 % zou wat meer beplantingen toejuichen en 17 % zou wat meer afwisseling en zwaardere bomen langs de wegen willen zien. Duidelijk is dat de deelnemers een mening hebben over de landschappelijke invulling van de omgeving.

In 2010 heeft een kleine werkgroep van Plaatselijk Belang Arriën en PBBO zich al beziggehouden met het realiseren van mooie wandelpaden in het Arriërveld. Door andere plannen met de schouwpaden van het waterschap toentertijd is deze werkgroep niet tot resultaat kunnen komen. 39 % van de deelnemers heeft echter wel behoefte aan mooie wandelpaden door de landerijen. Mogelijk kunnen we deze werkgroep weer nieuw leven inblazen en in overleg met het waterschap de schouwpaden hier toch voor inzetten.

De provincie heeft sinds een paar jaar ook het natuurbeleid onder zijn taken. Een van de speerpunten van beleid is mensen weer betrekken bij hun leefomgeving. Iedereen moet het belang van een aantrekkelijk landschap met voldoende afwisseling en biodiversiteit in willen zien. Behoud en/of herstel van de biodiversiteit is voor de provincie van groot belang voor de natuur en de agrarische sector.

Vanuit Plaatselijk belang hebben we al contact met de gemeente over het onderhoud van de bermen. We hebben verdergaande plannen om het maaien van de bermen en het onderhoud van de wegbeplantingen zelf te gaan regisseren. Van de deelnemers is 12 % geïnteresseerd om zich actief in te zetten voor een mooier landschap. Het afvoeren van het maaisel en het dunnen van de bomen langs de verschillende wegen zal zeker de biodiversiteit in onze buurtschap verhogen. Met de agrariërs in ons gebied kan worden gesproken over randenbeheer eventueel in combinatie met de eerdergenoemde wandelpaden. Veel bewoners van onze buurtschap vinden meer biodiversiteit, dat zich zeker zal vertalen naar meer vogels en meer natuur, belangrijk voor de kwaliteit van onze leefomgeving.

2.5 Basisschool, buurthuis en kinderopvang

Voor de leefbaarheid in de buurtschap zijn het buurthuis, de school en de kinderopvang van groot belang. Het buurthuis heeft een sterk verbindende rol in de buurtschap, terwijl de aanwezigheid van een kinderopvang en basisschool de buurtschap aantrekkelijk maakt voor jonge gezinnen.

Basisschool: De school is in de afgelopen jaren gegroeid naar boven de 75 leerlingen. Na de uitbreiding met een nieuw lokaal binnen het gebouw is er voldoende ruimte om uit te groeien naar rond de 100 leerlingen. Bij de laatste

verbouwing is het hele gebouw geïsoleerd en voorzien van dubbel glas en ledverlichting. De laatste stap naar energie neutraal kan binnen enkele jaren worden gezet. Om dit te bereiken zal overgestapt moeten worden naar een andere manier van verwarmen en het aantal zonnepanelen uitgebreid. Een andere wens van de school is het realiseren van een sportzaal in de buurtschap. Het bewegingsonderwijs is in de huidige tijd op de basisschool een belangrijk onderdeel. Nu gaan veel tijd en kosten verloren door het reizen naar de sportaccommodaties in de stad Ommen. Het buurthuis biedt te weinig mogelijkheden hiervoor. Gezien de groei van het aantal leerlingen is het zeker zinvol om te onderzoeken wat voor gevolgen het financieel en maatschappelijk heeft als gekozen zou worden voor het creëren van een sportzaal in de buurtschap. Op een creatieve manier zal onderzocht moeten worden wat voor mogelijkheden er zijn. Met de keuze voor een nieuwe sporthal in Ommen met drie zaaleenheden is de benodigde capaciteit volgens de huidige normen in heel de gemeente inclusief de buitenscholen vast afgedekt. Bewegen is echter voor de gezondheid van de kinderen van groot belang en daar zal zeker in de nabije toekomst meer tijd aan worden besteed.

Buurthuis: Het buurthuis is voor veel bewoners een middelpunt in de buurt. Hier vinden de ontmoetingen plaats waarbij nieuwe plannen worden gesmeed en we met elkaar spreken over de dagelijkse besommingen. Een aantal jaarlijkse activiteiten welke in het buurthuis plaatsvinden worden door PBBO financieel ondersteund. Veel activiteiten worden door de bezoekers van die activiteit zelf georganiseerd zoals het koersbal, het kaarten, de breiochtend, ouderengymnastiek en de ouderensoos. Allemaal activiteiten waar mensen elkaar ontmoeten. Eenzaamheid komt vaak sluimerend op gang. Daarom zijn deze structurele activiteiten zo belangrijk. De mensen houden contact met elkaar en volgen elkaar.

Van de deelnemers geeft 14 % aan dat zij vrijwilligerswerk willen doen in het buurthuis zoals bardiensten, schoonmaken en technisch onderhoud. Een paar mensen geven ook aan in de toekomst meer te willen doen in het buurthuis als zij wat meer vrije tijd krijgen na hun arbeidzame leven. Ook worden suggesties gedaan voor nieuwe activiteiten zoals een cursus schilderen, soos voor de jeugd, bewegen op muziek, reanimatiecursus, gezellige avond met darten/biljarten of regelmatig op de zaterdagmiddag het buurthuis openen voor wat gezelligheid. Het organiseren van deze activiteiten laten we bij de mensen zelf maar wanneer hand en spandiensten nodig zijn om iets van de grond te krijgen, ook financieel, wil het bestuur van PBBO graag haar diensten aanbieden.

Het buurthuis heeft een gezonde financiële basis. Opbrengst van de activiteiten zoals de rommelmarkt en toneel, de huuropbrengsten van de kinderopvang en de inkomsten uit de inzameling van oud papier zorgen voor voldoende inkomsten voor het onderhoud. Maar bovenal door de vrijwilligers die zich inzetten voor het welzijn van de activiteiten in het buurthuis. In de afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het buurthuis. Dit betaalt zich nu uit in relatief lage jaarlijkse lasten en een comfortabel gebouw waar iedereen graag komt. Zelfs kleine groepen zoals de

breiochtend of de kiltclub kunnen zich financieel veroorloven om hun activiteiten in het buurthuis te houden door de relatief lage lasten. Het nieuwe gedeelte in het buurthuis, de kinderopvang, wordt verwarmd door een luchtwarmtepomp. Dit deel van het buurthuis is energieneutraal omdat de zonnepanelen de elektriciteit opwekken die nodig is voor dit gedeelte. Het oude gebouw wordt nog verwarmd met een aardgasketel maar heeft wel al een vorm van laagtemperatuurverwarming. Door de goede isolatie en de ledverlichting wordt relatief weinig energie gebruikt. Het buurthuis is met weinig investeringen energieneutraal te maken.

PBBO en de stichting Buurthuis Ommerkanaal hebben een goede band. Vanuit het bestuur van het buurthuis is ook iemand afgevaardigd in het bestuur van PBBO. Ook de contacten met de school en de kinderopvang zijn al is het minder structureel goed. Een goede samenwerking is voor de verhoudingen in de buurtschap van groot belang. Iedereen weet het bestuur van PBBO te vinden als activiteiten of nieuwe ontwikkelingen daar om vragen. Het bestuur van PBBO realiseert zich maar al te goed dat deze voorzieningen van cruciaal belang zijn voor de leefbaarheid in de buurtschap.

Kinderopvang: De Kinderopvang bestaat in zijn huidige vorm alweer 5 jaar. De peuterspeelzaal, tegenwoordig peuteropvang, waarmee de kinderopvang is gefuseerd sinds 2015, bestaat in 2018 25 jaar. Kinderopvang Ommerkanaal is een stichting bestuurd door ouders van kinderen die gebruik maken van de kinderopvang, peuteropvang of Buitenschoolse opvang. Het is een financieel gezond bedrijf. Voor het buurthuis betekent dit huurinkomsten en levendigheid in het gebouw. De school en de kinderopvang werken samen om de overgang voor de kinderen zo makkelijk mogelijk te maken. De kinderopvang is het energie neutrale gedeelte van het buurthuis. Graag wil de kinderopvang in samenwerking met het buurthuis en PBBO op een gedeelte van het sportveldje een uitdagende speelomgeving creëren voor alle kinderen in de buurtschap.

3 De potentiële uitvoeringsagenda

In dit hoofdstuk beschrijven we de potentiële uitvoeringsagenda voor de komende 10 jaar. We beschrijven een aantal activiteiten die voortkomen uit de resultaten van de enquête en deels noodzakelijk zijn om de leefbaarheid in onze buurtschap ook voor de toekomst te waarborgen. Te vormen werkgroepen per onderwerp kunnen de haalbaarheid onderzoeken van de plannen en/ of oplossingen aandragen voor de verschillende uitdagingen.

3.1 Wonen in onze buurtschap voor jong en oud

In onze buurtschap zijn eigenlijk geen betaalbare starterswoningen en kleinere passende woningen voor senioren. Belangstelling in onze gemeenschap is wel aanwezig. De meeste woningen zijn gerealiseerd in voormalige boerderijen. Echter deze woningen zijn voor starters niet te financieren en voor de senioren te groot, niet aangepast en onderhoudsgevoelig. Wellicht is het mogelijk om in samenwerking met een woningbouwvereniging of een andere investeerder eens te filosoferen over de realisatie van een woonerf met meerdere losse wooneenheden. Betaalbaar voor de starter, comfortabel voor de senior en energieneutraal voor ons milieu. Het groeperen biedt kansen om eventueel zorg en duurzaamheid betaalbaar te maken. De combinatie van jong en oud kan ook bijdragen aan het welzijn van de bewoners. In overleg met de gemeente willen we zoeken naar een plek in onze buurtschap waar kansen liggen voor de realisatie van een woonerf zonder grote invloed op het landschap en/of op bestaande agrarische bedrijven. Door creatief om te gaan met bouwvergunningen afkomstig van bijvoorbeeld rood voor rood projecten in onze omgeving kan het mes aan twee kanten snijden. Bijkomend voordeel is dat de huidige grotere woningen van de senioren vrijkomen voor nieuwe jonge gezinnen. De leeftijdsopbouw in onze buurtschap is voor het behouden van de school en het buurthuis ook van belang. Door de aanwezigheid van glasvezel kunnen ook jonge ondernemers zich in onze buurtschap vestigen. Ook het opsplitsen van de grotere boerderijen kan bijdragen aan de komst van jonge gezinnen.

3.2 Leefomgeving

De leefomgeving bepaalt samen met de sociale componenten en voorzieningen in de buurt voor een belangrijk deel de leefbaarheid in een gebied. We hebben het dan vooral over veiligheid in het verkeer en landschap/natuur en scholen, buurthuizen etc. De meeste mensen zijn op dit moment best wel tevreden over de leefomgeving maar hebben toch suggesties om verbeteringen aan te brengen.

3.3 Werkgroep wandelpaden

Het is een buurtschap overstijgend onderwerp. Samenwerking met Plaatselijk Belang Stegeren/Junne, Arriën en Witharen is geboden om werkelijk wat te bereiken op het gebied van Landschap, natuur en voorzieningen. Een voorbeeld van samenwerking was de werkgroep wandelpaden door het Arriërveld. In deze werkgroep werd door zowel mensen uit PB Arriën als buurtschap Ommerkanaal onderzocht waar mogelijkheden lagen om nieuwe autovrije wandelpaden aan te leggen.

3.4 Werkgroep verkeer

Veilige fietsverbindingen worden vaak genoemd. Het is een utopie om te denken dat het mogelijk is overal fietspaden aan te leggen. In onze buurtschap zal altijd fiets, auto en tractor gebruik maken van dezelfde weg. We kunnen wel, denken wij, het doorgaand verkeer dat ook gebruik moet/kan maken van de provinciale wegen proberen terug te dringen. Ook kunnen we voor de fietsers een autoluwe route creëren. De werkgroep verkeer zal op creatieve wijze te werk gaan om deze doelstellingen te verwezenlijken. Natuurlijk zullen wij de gemeente en/ of de provincie nodig vragen om met ons mee te denken op planologisch en financieel gebied.

3.5 Werkgroep landschap en natuur

De landschappelijke en natuurlijke waarden in ons gebied zijn in zekere mate nog wel aanwezig. Het Ommerkanaal is door het waterschap natuurlijker ingericht en bij de meeste erven zijn wel beplantingen aanwezig. De komst van de windmolens zal het aanzicht landschappelijk veranderen. Ook de schaalvergroting in de landbouw, ander faunabeheer en de doorsnijding van het gebied door de N36 en de N48 hebben invloed op de natuurlijke ontwikkelingen in ons gebied. Om de landschappelijke en natuurlijke waarden in ons gebied meer te accentueren en te versterken is een eigen beheervisie voor ons gebied van belang. Een werkgroep zal deze visie op papier moeten zetten en in overleg met de gemeente kijken naar de mogelijkheid om dit beheer zelf te mogen effectueren. Het zelf maaien van bermen, het zelf mogen beheren van de beplantingen in onze buurtschap, het aanleggen van stroken met kruiden of het creëren van ruigtes brengt ook meer betrokkenheid van de bewoners met zich mee. Natuurlijk zullen er met de gemeente afspraken gemaakt moeten worden over kostenvergoeding en prestaties die geleverd worden. Een en ander past in de nieuwe vorm van besturen binnen de gemeente Ommen. Bewoners nemen zelf verantwoordelijkheid voor hun eigen leefomgeving. De gemeente faciliteert de bewoners hierbij. Een uitdaging om hier handen en voeten aan te geven.

3.6 Energietransitie

Onze buurtschap heeft een naam hoog te houden als duurzaam dorp. Met het project “de zon schijnt ook in Ommerkanaal” hebben al velen gekozen voor de opwek van Zonne-energie voor eigen gebruik. De ligging tussen Ommen en Dedemsvaart biedt echter ook mogelijkheden om particulieren in beide kernen via het postcode roos- of SDE+ model van groene elektriciteit te voorzien. Tevens kan deze vorm van benutten van grote daken een oplossing bieden voor het asbest probleem. Ook door agrariërs te produceren biogas kan een rol spelen als vervanger van aardgas. De stichting duurzaam Ommerkanaal kan mogelijk verder worden opgetuigd met energie coöperaties. Deze lokale energie coöperaties waarin de bewoners zich kunnen organiseren kunnen een grote rol spelen in de overstap naar andere energiebronnen. In de op te stellen regionale energie visies die de provincie Overijssel en de gemeente samen met de bewoners gaan opstellen zullen deze lokale energie coöperaties een belangrijke rol krijgen.

3.7 Voorzieningen

In onze buurtschap hebben we een school, een kinderopvang en een buurthuis. Al deze voorzieningen functioneren op dit moment optimaal. Voor de jonge gezinnen met kinderen maar ook voor de oudere leeftijdsgroepen is daarom aantrekkelijk om in onze buurtschap te wonen. Zowel de school als het buurthuis zijn wat betreft energiegebruik al goed op weg naar energieneutraal. De stichting duurzaam Ommerkanaal wil graag met de besturen meedenken om de laatste stappen te zetten.

Bij de kinderopvang leeft nog de wens voor het realiseren van speeltoestellen op het veldje naast het buurthuis. Mogelijk kan hiervoor zowel ouderen als jongeren een beweegpark worden aangelegd.

De school heeft nog altijd de wens voor gymonderwijs dichtbij de school. Bewegen is voor de kinderen van groot belang. Een werkgroep kan onderzoeken of dit idee haalbaar is. Is de exploitatie van een gymzaal in onze buurtschap rond te krijgen. Natuurlijk kijken we dan ook naar onze burens. Gezamenlijk is misschien de kans groter. Wanneer we het onderhoud en exploitatie in eigen hand kunnen houden zijn de kosten ook beter te overzien.

Nawoord

In deze update van het dorpsplan uit 2010 hebben we wat lijnen willen uitzetten naar de toekomst. Het op papier zetten van je plannen is de eerste stap op weg naar realisatie. Ook willen we als bestuur van het plaatselijk belang kijken naar de lange termijn. 2030 lijkt nog ver weg maar de weg ernaartoe is vandaag al begonnen. Als we alle ideeën, genoemd in dit plan, kunnen concretiseren en realiseren zijn wij ervan overtuigd dat onze buurtschap ook in de toekomst een plaats blijft waar het prettig is om te wonen en te werken.

Nu is het woord aan onze bewoners. Enkele werkgroepen zijn al gestart. Een haalbaarheidsonderzoek is aangevraagd voor mestvergisting op twee bedrijven in onze buurtschap. Een breed gevormde werkgroep start binnenkort met het onderzoeken naar de mogelijkheid van een sportvoorziening in de buurtschap. Een derde werkgroep heeft een eerste aanzet gegeven voor een verkeersplan. Natuurlijk kunnen we alle plannen niet in één jaar realiseren maar het enthousiasme onder onze bewoners groeit. We willen graag de verantwoordelijkheid nemen voor onze leefomgeving. We weten ons daarbij gesteund door zowel onze leden, de gemeente en de provincie.

BIJLAGE: De Enquête

Datum: 31 januari 2018

**Onderwerp: ENQUETE BUURTSCHAP OMMERKANAAL EN
OMSTREKEN**

Hallo buurtgenoten,

10 jaar geleden eind 2007 is de vereniging Plaatselijk Belang Buurtschap Ommerkanaal opgericht. Het bestuur vond dit een goed moment om even stil te staan bij wat we hebben bereikt en om vooruit te kijken. We kunnen wel zeggen dat we Ommerkanaal samen als buurtschap op de kaart hebben gezet. Door onze deelname aan de duurzame dorpen wedstrijd van de provincie Overijssel in 2010 is het ons gelukt om met het gewonnen bedrag een aantal plannen te verwezenlijken. Ons buurthuis is verduurzaamd en uitgebreid met energie neutrale kinderopvang welke volop in bedrijf is. Onze buurtschool is uitgebreid met een lokaal en heeft nu het energielabel A. We hebben een buurtauto tot onze beschikking en een aantal bewoners hebben met subsidie van de overheid hun huis geïsoleerd en/of wekken nu zelf energie op met zonnepanelen. We hebben niet stil gezeten de afgelopen 10 jaar. Door onze gezamenlijke inzet is veel bereikt.

De vraag is nu: Wat voor ideeën of dromen hebben wij nog als bewoners om onze omgeving nog leuker te maken? Waar kunnen wij als bestuur samen met jullie onze schouders onder zetten? Ons gemeentebestuur wil ons de ruimte geven om zelf met plannen te komen om het leefklimaat voor iedereen woonachtig in onze buurtschap in stand te houden of te verbeteren, vandaar deze **enquête**. Wie wil kan de enquête ook digitaal invullen op de computer of tablet etc.. Ga daarvoor naar www.pbbo.info/vragenlijst.php Wij hopen en verwachten veel respons op onze enquête. Wij vragen ook de jeugd om de enquête in te vullen. Meerdere ingevulde enquêtes per woning of gezin is dus mogelijk. Je kunt het formulier kopiëren of op internet meerdere keren invullen.

Wilt u de enquête voor 19 februari ingevuld bij een van de bestuursleden in de bus doen, gescand mailen naar info@pbbp.info of digitaal invullen.

Naam.

Adres

.

Doorhalen wat niet van

toepassing is

Bent u lid van PBBO Ja / Neen

Zo Neen wilt u wel lid worden van PBBO. Ja / Neen

Wilt u hier uw leeftijd categorie aangeven?

Leeftijd categorie: 0 0 - 18 jaar

 0 18 - 55 jaar

 0 55 - 100 jaar

WONEN

Wat is de belangrijkste reden voor u om buiten de kern te wonen?

0 Rust

0 Ruimte

0 Vrijheid

0

. . .

Heeft u behoefte aan openbaar vervoer in onze buurtschap? Ja /
Neen

Zo ja, waar denkt u dan aan:

0 Bus door onze buurtschap

0 Buurtbus op afroep

0 Buurttaxi op afroep

0

Wilt u eventueel vrijwilliger zijn op een buurttaxi of buurtbus? Ja /
Neen

Bent u ouder dan 55 jaar beantwoord dan deze vragen!!

Zelfstandig blijven wonen is het motto. Hoe ziet u de toekomst;
Wilt u blijven wonen tot op hoge leeftijd in uw huidige woning of
wilt u op latere leeftijd naar de kern van Ommen.	Ja / Neen
Wanneer in onze buurtschap kleine woningen beschikbaar zouden komen met
minder grote tuinen maar wel voldoende comfort.
Zou u daar belangstelling voor hebben?	0 Ja: huur
0 Ja: koop
0 Neen
Heeft u voldoende vertrouwen in de mensen in uw omgeving
als het gaat om elkaar voorthelpen?	Ja / Neen
Voelt u zich veilig in uw woning?	Ja / Neen
Functioneert de Thuiszorg ook in het buitengebied voldoende?	Ja / Neen
Kunt u makkelijk in contact komen met het samen doen team
als u hulp nodig heeft?	Ja / Neen

Bent u tussen de 20 en 55 jaar beantwoord dan deze vragen.
Meerdere opties zijn mogelijk.

Wat mist u in de buurtschap?	
0	Sportmogelijkheden
0	Veilige fietsverbindingen
0	Veiligheid
0	Activiteiten voor de jeugd
0	Betaalbare huurwoningen voor jongeren
0	Betaalbare koopwoningen voor jongeren
0
0

ENERGIE

Vindt u de klimaatsverandering reden om zuinig met energie om te gaan en zelf werk te maken van eigen energie opwekken? Ja /
Neen

Denkt u al na over het vervangen van uw aardgas door een andere warmtebron zoals warmtepompen op elektriciteit of CV installatie op houtpellets of biogas in uw eigen woning? Ja /
Neen

Wat zijn voor u de belangrijkste overwegingen om gebruik te gaan maken van een andere energiebron voor verwarmen?

- 0 Comfort
- 0 Prijs
- 0 Afhangelijkheid (zelf baas over de bron)
- 0

Zou u het zinvol en/of leuk vinden om lid te zijn van een lokale coöperatie om in gezamenlijkheid taken op te pakken.
Ja / Neen

Welke taken vindt u daar geschikt voor:

- 0 Zorg
- 0 Energie opwekken
- 0

Lijkt het u leuk om een actieve rol te spelen binnen een werkgroep om zo 'n organisatie op te zetten? Ja /
Neen

Zo ja: Naam:

Heeft u koeien, varkens of kippen Ja /
Neen

Zou u willen deelnemen aan een onderzoek naar de huidige
mogelijkheden van een project voor pure mestvergisting? Ja /
Neen

LEEFOMGEVING

Bent u tevreden over het leefmilieu in onze buurtschap? Ja /
Neen

Wat zou volgens u beter kunnen?

- 0 Meer kruiden in onze bermen
- 0 Ruigtes voor de vogels etc.
- 0 Houtwallen of knotbomen langs perceel randen of N36
- 0 Meer wandelpaden door de landerijen
- 0 Dikkere en grotere bomen langs wegen
- 0
- 0

Lijkt het u leuk om wat meer bemoeienis (vrijwilliger) te hebben met het
onderhoud van de natuur in de buurtschap? Ja /
Neen

Heeft u ideeën wat in uw omgeving anders/ beter zou kunnen?

0

0

Buurthuis:

Bent u donateur van het Buurthuis Ja /
Neen

Bezoekt u het buurthuis regelmatig? Ja /
Neen

Heeft u tijd en lijkt het u leuk om vrijwilliger te zijn in het buurthuis? Ja /
Neen

Zo ja wat vindt u leuk om te doen of waar bent u goed in?

0 Schoonmaken

0 Vrijwilliger achter de bar

0 Onderhoud gebouw (goten, hang en sluitwerk etc.)

0

0

Mist u een activiteit in het buurthuis? Ja /
Neen

Zo ja, welke

0

0

0

Algemeen:

Heeft u nog asbest op uw erf
Neen

Ja /

Zo ja: Hoeveel m2:

Bedankt voor het invullen van de enquête. Op de eerstkomende jaarvergadering donderdag 12 april 2018 zullen wij het resultaat bekend maken. Wilt u de ingevulde enquête voor 19 februari mailen of in de brievenbus doen bij Patrick Stoker, Jan van Beesten, Henry Petter, Annet Welleweerd of Mario den Hoedt.

Of voor 19 februari 2018 digitaal invullen op onze website. Ga daarvoor naar www.pbbo.info/vragenlijst.php ..

Alvast bedankt voor uw deelname!!

Bestuur PBBO

Henry Petter, Jan van Beesten, Patrick Stoker, Annet Welleweerd en Mario den Hoedt